

civiliserede Verden, og som især har henlebet Opmærksomheden paa disse ydre Sygdomsaarsager. Jeg paastaar paa ingen Maade, at man er kommen til fuldkommen Klarhed og Sikkerhed i denne Henseende; jeg skal villig erkende, at der samles noget, og at der maa samles meget med Hensyn til disse Erfaringer; thi paa forskellige Steder vise Erfaringerne sig forskellige, og det kan maaskee vare meget længe, inden man opdager Aarsagerne til denne Forskellighed. Men saa meget er dog vist, at netop i de meest civiliserede Lande i Europa, der have lidt meget af denne Sygdom, er man for længe siden kommen til det Resultat, at der er visse almindelige Regler, som vel ikke afgjørende beskytte mod Sygdommen, men som i høi Grad formindste dens ødelæggende Virkninger. Til dette Resultat er man for længe siden kommen hos det meest praktiske Folk, hos Engländerne, hos det Folk, af hvilket vi have laant den Sætning i vor Grundlov: Mit Huus er min Fæstning; hos dette Folk har baade Regjeringen og Communerne vedtaget Love og gennemført mange kostbare Foranstaltninger, for varigen at forbedre Sundhedstilstanden. Men denne Bestræbelse er desuden en Folge af en anden Retning, der er ligesaa agtværdig som den at modarbejde en ødelæggende Sygdom. Det er nemlig Bestræbelsen for at forbedre de fattige Classers Kaar (Tscherning: Giv blot dem Føde og Klæder og Bollig!). Det er disse Classer, som ere fødte Dffre for Epidemien; det er imod den private Egennytte, som gjør sig Fordeel paa disse Classers Beføstning, at man kæmper, naar man vedtager Foranstaltninger til at forbedre Sundheden (Tscherning: Derved ødelægger man netop de Fattige!). Foruden England kan jeg anføre et andet Land, der ligger os nærmere, hvor man i de senere Aar har gjort meget Mere for Sundhedsvæsenet end hos os, som dog i flere Retninger troe os i Besiddelse af en høiere Cultur. Jeg sigter til Norge, hvor det sidste Storting har vedtaget en aarlig Sum af 67,000 norske Speciesdalere for at modarbejde en eneste Sygdom, der endog er begrændset til en enkelt Deel af Landet, — nemlig Spedalffheden.

Den ærede Rigsdagsmand brugte igaar et Billede, hvis træffende Charakter ogsaa fra andre Sider er erkjendt. Han sammenlignede en By, der er befængt med en ødelæggende Epidem, med en By, der er i Beletringstilstand. Han sammenlignede altsaa Sygdom med Krig, og denne Sammenligning holder meget bedre Stik end den med Trykkesfrihed; thi mellem Trykkesfrihedens Misbrug og Sygdomme er der den store Forskel, at Trykkesfrihedens Misbrug meget sjelden koster noget Mennekeltv (Tscherning: Ikke det?). Derimod er Sammenligningen mellem Sygdom og Krig meget rigtig. De have visseelig ikke samme Aarsager, og der er den Forskel, at den ene kan sees, den anden ikke; men de have samme Virkninger, de koste Mennekeltv, standse Omsætningen, formindste Velstanden og paadrage Staterne og Communerne store Dffre. Nu har den ærede Rigsdagsmand, som selv har været Militair, som har styret Landets Krigsvæsen, jo dog fundet det nødvendigt, at man forberedte sig paa Krig, mens man havde Fred, at man anlagde Fæstninger, at man kjøbte Ammunition, Vaaben, Munderinger, fortsagt, at man havde alt Saa-dant i Beredskab, som man skulde bruge i Krig. Men, naar det gjælder Sygdom, saa vil han, at Lægerne — thi han maa vel erkende, at de ere de naturlige Anførere til at kæmpe mod Sygdommen; ganske sikkert kunne de have forskellige Meninger, men det have Dfficererne sandelig ogsaa, — han vil, siger jeg, at Lægerne, naar Sygdommen kommer, skulle staa uden Midler til at bekæmpe den og navnlig uden Armee (Tscherning: Neil). Jo! Thi det er netop denne Lovs Hensigt at danne, ikke en staaende Hær i Sundhedens Tjeneste, men en Militis. Det er dens Hensigt at vænne Befolkningen til at tage Hensyn til de almindelige Sundhedsregler, som staae firkte og faste; dette er Meningen med Loven, og ingen anden. Jeg troer ikke, at jeg tager feil i saa Henseende. (En Stemme: Men Huusundersøgelser!) Ja, til Enkelhederne skal jeg strax komme; jeg vil blot endnu gjøre een Bemærkning med Hensyn til den provisoriske Lov af 19de September dette Aar. Den ærede